

Tražbine viših isplatnih redova

Članak 138.

(1) U tražbine prvog višeg isplatnog reda ulaze:

- tražbine radnika i prijašnjih dužnikovih radnika nastale do otvaranja stečajnog postupka iz radnog odnosa
- tražbine proračuna, zavoda ili fondova u skladu s posebnim propisima u visini pripadajućeg dijela ukupnog troška plaće ili naknade plaće
- otpremnine do iznosa propisanoga zakonom odnosno kolektivnim ugovorom i tražbine po osnovi naknade štete pretrpljene zbog ozljede na radu ili profesionalne bolesti.

(2) U tražbine drugoga višega isplatnog reda ulaze sve ostale tražbine prema dužniku, osim onih koje su razvrstane u niže isplatne redove.

(3) Namirenje utvrđenih tražbina iz stavka 1. ovoga članka provodi se sukladno posebnim propisima koji uređuju isplatu plaće, doprinose za obvezna osiguranja prema plaći te pripadajući porez i prirez.

Članak je mijenjan na temelju čl. 25. ZID SZ 17, a prije novele je glasilo: »(1) U tražbine prvoga višega isplatnog reda ulaze tražbine radnika i prijašnjih dužnikovih radnika nastale do dana otvaranja stečajnoga postupka iz radnoga odnosa u ukupnom bruto iznosu, otpremnine do iznosa propisanoga zakonom odnosno kolektivnim ugovorom i tražbine po osnovi naknade štete pretrpljene zbog ozljede na radu ili profesionalne bolesti. (2) U tražbine drugoga višega isplatnog reda ulaze sve ostale tražbine prema dužniku, osim onih koje su razvrstane u niže isplatne redove.« Ta se izmjena na temelju čl. 37. st. 1. ZID SZ 17 primjenjuje na postupke pokrenute nakon njezina stupanja na snagu.

Sve tražbine vjerovnika svrstavaju se u dvije osnovne grupe i to kao tražbine viših isplatnih redova i kao tražbine nižih isplatnih redova. Prvo se prijavljuju i namiruju samo tražbine viših isplatnih redova, dok se tražbine nižih isplatnih redova namiruju samo u slučaju kada su u potpunosti namirene tražbine viših isplatnih redova te kada se vjerovnike tih tražbina posebno pozove da prijave svoje tražbine.

O tome u koji su isplatni red svrstane određene tražbine ovisi i mogućnost određenog vjerovnika da naplati svoju tražbinu. Upravo je zato taj članak često mijenjan. Tako su prvo vjerovnici bili svrstani u tri isplatna reda s pravom prvenstva naplate poreza, a zatim je to prvenstvo ukinuto i u određenom su povoljnijem položaju ostali samo radnici.

Tako je sada određeno da se u tražbine viših isplatnih redova ubrajaju:

1. U prvi viši isplatni red:

- tražbine radnika i prijašnjih dužnikovih radnika nastale do otvaranja stečajnog postupka iz radnog odnosa
- tražbine proračuna, zavoda ili fondova u skladu s posebnim propisima u visini pripadajućeg dijela ukupnog troška plaće ili naknade plaće

– otpremnine do iznosa propisanoga zakonom odnosno kolektivnim ugovorom i

– tražbine po osnovi naknade štete pretrpljene zbog ozljede na radu ili profesionalne bolesti.

2. U drugi viši isplatni red sve ostale tražbine prema dužniku, osim onih koje su razvrstane u niže isplatne redove (opći isplatni red).

Dakle, postoje dva viša isplatna reda. Prvo se namiruju tražbine prvog višeg isplatnog reda, tek potom tražbine drugog višeg isplatnog reda. Unutar isplatnog reda tražbine se namiruju razmjerno njihovoj veličini. Nakon isplate tražbina viših isplatnih redova, ako preostane stečajne mase, stečajni će sudac pozvati vjerovnike nižih isplatnih redova da prijave svoje tražbine.

Iako je zakonodavac novelom iz 2017. razdvojio unutar prvog isplatnog reda dio tražbine koja pripada neposredno radniku od dijela koji pripada proračunu, zavodu ili fondovima u skladu s posebnim propisima u visini pripadajućeg dijela ukupnog troška plaće ili naknade plaće, to razdvajanje ne utječe na ukupnu visinu tražbina koje će biti u prvom višem isplatnom redu. Takvo je razdvajanje napravljeno zbog toga što je u tijeku stečajnog postupka ta ukupna tražbina bila navedena kao tražbina radnika pa su oni sukladno tako utvrđenoj vrijednosti tražbine i glasovali na skupštinama vjerovnika, a ne fondovi, zavodi i Republika Hrvatska.

No sada će nastati veliki problem za stečajne upravitelje kod diobe.³³¹ Naime, namirenje utvrđenih tražbina radnika provodi se sukladno posebnim propisima koji uređuju isplatu plaće, doprinose za obvezna osiguranja prema plaći te pripadajući porez i prirrez, a ti se propisi mijenjaju te nisu isti u vrijeme kada je izvršen obračun tražbine u odnosu na vrijeme kada se vrši isplata. Nadalje obračun ovisi i o visini sredstava kod vršenja diobe, a i tada se kod isplate/diobe mora izvršiti obračun i dostaviti poreznoj upravi obrazac JOPPD.³³²

U pogledu zateznih kamata na tražbine stečajnih vjerovnika, situacija je dvojaka, jer se zakonske kamate tekuće od dospeljeća određene tražbine stečajnog vjerovnika pa do otvaranja stečajnog postupka namiruju kao tražbine viših isplatnih redova, a od otvaranja stečajnog postupka pa do namirenja kao tražbine prvog nižeg isplatnog reda. To znači da vjerovnici pri prijavljivanju svoje tražbine trebaju obračunati i prijaviti i zakonske zatezne kamate na svoju tražbinu i to od dospeljeća te tražbine pa do otvaranja stečajnog postupka.

Iako su tražbine radnika svrstane u prvi viši isplatni red, iskustvo u vođenju stečajnih postupaka dovelo je do saznanja da tražbine radnika nisu uvijek namirene ni u najmanjem dijelu, stoga je zakonodavac uveo posebna pravila o osiguravanju namirenja barem određenih tražbina radnika.

³³¹ Stoga je određivanje tražbine u ukupnom iznosu troška plaće bilo jednostavnije za stečajni postupak, ovako bi mogli nastupiti problemi ako se promjene propisi jer iznos koji je naveden kao iznos koji pripada radniku može uslijed promjena prisilnih propisa biti i manji odnosno veći.

³³² Na temelju Pravilnika o izmjenama i dopunama pravilnika o porezu na dohodak, NN 79/13 propisan je – Obrazac JOPPD koji je svaki isplatitelj dužan podnijeti Poreznoj upravi za sve isplate koje se odnose na primitke od nesamostalnog rada i to putem servisa ePorezna.